

2013

IZVJEŠTAJ SA FINANSIJSKIH TRŽIŠTA

Period od 15.9.-30.9.2013

Kratak pregled dešavanja sa finasijskih tržišta praćen dešavanjima na tržištu valuta, metala i tržišta kapitala sa osnovni kamatnim stopama vodećih svjetskih zemalja

- EVROPSKO TRŽIŠTE
- AMERIČKO TRŽIŠTE
- AZIJSKO TRŽIŠTE
- ZLATO
- NAFTA
- BERZANSKI INDEKSI
- EKONOMSKI KALENDAR
- PREGLED KAMATNIH STOPA

1.1. Evropsko tržište

- *Rast poslovnog povjerenjau zemljama EU*
- *Jednoglasna odluka BoE o kamatnoj stopi*
- *Rast privrede u drugom kvartalu*
- *SNB ostavila kamatu na 0%*

Podaci objavljeni za evrozonu u septembru upućuju na lagani oporavak privrede nakon što je u drugom kvartalu ove godine izašla iz najduže recesije u istoriji te zajednice. Indeks proizvodne aktivnosti se treći put zaredom zadržao iznad kritičnog nivoa od 50 baznih poena dok je indeks uslužne djelatnosti u septembru jačao peti mjesec zaredom. Anketa instituta ZEW je pokazala najbolje poslovno povjerenje evrozone još od 2009. godine što je znak povećanja optimizma u privredu iako su podaci objavljeni za Njemačku u posljednje vrijeme bila ispod očekivanja. Očekivanja su da će privreda u evrozoni u trećem kvartalu usporiti u odnosu na prethodni kvartal i rasti samo oko 0,1%.

Predsjednik ECB Mario Draghi ja na konferenciji za štampu izjavio da će centralna banka iskoristi sva raspoloživa sredstva uključujući i još jedan LTRO ukoliko bi došlo do neželjenog rasta kamatnih stopa na tržištu. Draghi je u govoru ponovio da će trenutna referentna kamatna stopa od 0,5% ostati na duži vremenski period. Inflacija u EZ će u dogledno vrijeme ostati ispod ciljanog nivoa od 2% što ECB ostavlja prostor za nastavak popustljive monetarne politike.

Protokol sa sastanka komiteta Engleske centralne banke (BoE) pokazao je da su svi članovi komiteta početkom septembra glasali za nastavak trenutne monetarne politike gdje je zadržana rekordno niska kamatna stopa od 0,5%. Isto tako je i program otkupa obveznica QE u iznosu od 375 milijardi funti mjesečno ostao nepromijenjen. BoE je u avgustu najavila da će kamatna stopa ostati na istom nivou sve dok se nezaposlenost ne spusti ispod nivoa od 7%. Trenutna nezaposlenost iznosi 7,7% i očekuje se da će tek 2016. godine dostići ciljani nivo BoE. Privreda V. Britanije je u drugom kvartalu zabilježila rast od 0,7% što je najveći rast još od drugog kvartala 2010. godine. Na godišnjem nivou je privreda jačala za 1,3% što je ispod očekivanih 1,5%. Očekuje se da će BDP Velike Britanije i u trećem kvartalu nastaviti da jača. Inflacija je u avgustu na godišnjem nivou očekivano smanjena sa 2,8% na 2,7%, dok je u poređenju sa prethodnim mjesecom zabilježen rast od 0,4%.

Švajcarska centralna banka (SNB) je zadržala kamatnu stopu na 0% i najavila da će i dalje braniti minimalni kurs od 1,20 CHF prema evru, kupovinom neograničene količine deviza ukoliko to bude potrebno. SNB je povećala svoju prognozu rasta privrede za ovu godinu sa 1,0-1,5% na 1,5-2,0% i očekuje da će u drugoj polovini ove godine izvoz da oživi nakon stabilizacije potražnje u inostranstvu.

- *Janet Yellen prvi kandidat za predsjednika FEDa*
- *FED bez promjene monetarne politike*
- *Problemi oko usvajanja budžeta*
- *Slabi pokazatelji privrednog rasta*

1.2 Američko tržište

Aktuelnom glavnom čovjeku FEDa ističe mandat krajem tekuće godine i postavlja se pitanje ko će biti nasljednik i kako će to uticati na monetarnu politiku. Iako je Larry Summers bio prvi izbor Baraka Obame za to mjesto, njegovo neočekivano povlačenje iz utrke zadalo je ozbiljan udarac američkom dolaru. To se desilo prvenstveno iz razloga jer se smatra da će Janet Yellen, ukoliko bude izabrana za novog predsjednika FEDa, nastaviti ekspanzivnu monetarnu politiku koju je forsirao Bernanke.

Kao što se pominjalo u prethodnom izvještaju, očekivalo se smanjivanje programa kupovine obveznica, sa postojećih 85 milijardi mjesečno na 65 do 70 milijardi dolara. Međutim, Federalne Rezerve su priredile još jedno iznenađenje, ostavivši aktuelni QE3 program bez očekivane promjene. Prema obrazloženju Bena Bernanke, oporavak američke privrede jeste na dobrom putu, ali podaci sa tržišta rada su daleko od zadovoljavajućih, te da se promjena monetarne politike ne može vezati za neki datum, već isključivo će zavisiti od stanja privrede. Prognoze eventualnog povećanja kamatnih stopa pomjerene su sa sledeće na 2015. godinu. Prema pisanju medija, Bernanke bi mogao da ostavi aktuelni program QE3 bez promjene čak i do kraja godine i tako prebacio teret odluke na svog nasljednika. Dolar je nakon sastanka FOMCa oslabio na najniži nivo još od februara u odnosu na evro. Ipak do kraja meseca USD je uspio da ograniči gubitke, prvenstveno nakon izjava pojedinih članova FEDa da bi ipak popularni "tapering" mogao da otpočne čak u oktobru.

Još jedan od razloga slabljenja dolara jeste strah od blokade finansiranja vlade, pošto se republikanici i demokrati ne mogu usaglasiti oko usvajanja budžeta i Obaminih reformi zdravstva. Parcijalna blokada značila bi odlazak na prinudni godišnji odmor oko 800.000 Amerikanaca, kao i gubitak 0.1% BDPa dnevno. Takođe, ovakva situacija povećava mogućnost odgađanja smanjenja monetarne ekspanzije, ali i eventualnog odbijanja povećanja američkog duga.

U ovakvim uslovima fundamentalni pokazatelji nisu imali veći značaj na kretanje dolarski valutnih parova, ali generalno posmatrano zabilježeni su nešto slabiji rezultati. Stopa inflacije se spustila na 1.5% na godišnjem nivou, dok je privreda imala rast od 2.5%. Potrošači su izrazili manje spremnosti da troše, što se je imalo negativne posljedice i po sektor nekretnina.

1.3. Azijsko tržište

- *Pad industrijske proizvodnje Japana*
- *Nemanja smanjenja poreza na dobit*
- *Kineska privreda i dalje na putu oporavka*
- *Stopa inflacije u Australiji na 2,10%*

Industrijska proizvodnja Japana je oslabila na -0,2% godišnje u odnosu na prošli mjesec kada je iznosila 1,80% godišnje. Razočaravajući podaci doveli su do sumnje u rast koji je Japan imao nakon uvođenja monetarnih i fiskalnih mjera. Međutim, proizvodni PMI je izašao bolji od očekivanog, odnosno očekivani je 52,20 dok je za mjesec septembar objavljeni indeks iznosio 52,50. Indeks maloprodaje je takođe porastao na 1,10% u septembru u odnosu na -0,30% koji je bio u avgustu. Objavom navedenih boljih podataka dovelo je do ublažavanja sumnje u ekonomski rast Japana. Nakon objave FEDa da i dalje ostaje

QE3, vrijednost JPY je naglo pala, te su prinosi na jen na najnižem nivou od maja ove godine. Međutim, JPY je ipak pred kraj mjeseca septembra ojačao u odnosu na USD nakon objave japanskog ministra finansija Taro Aso da neće smanjivati stopu poreza na dobit.

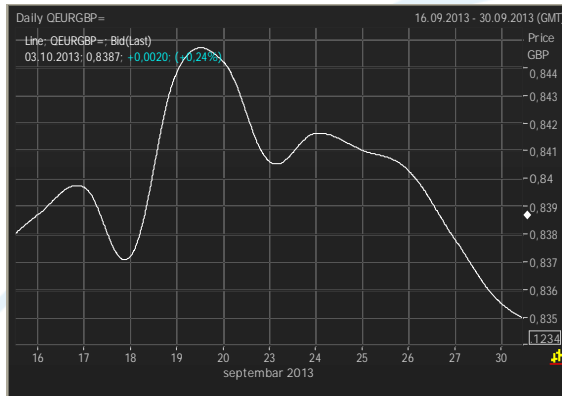
Prerađivačka aktivnost u Kini dostigla je šestomjesečni maksimum, što je predstavljalo jasan znak oporavljanja tražnje u drugoj po veličini svjetskoj ekonomiji. Povećanje tražnje u septembru takođe pokazuje jasan oporavak kineske privrede. Preliminarni Indeks menadžera nabavke za septembar koji je objavljen 23.sep 2013.godine je objavljen sa povećanjem na 51,20 u odnosu na 50,10 u avgustu. Nivo od 51,20 je najveći PM indeksa od marta mjeseca, što je pokazivalo jasan oporavak kineske ekonomije. Međutim, nekoliko dana kasnije objavljen je Indeks menadžera nabavke koji iznosi 50,20% i niži je od preliminarnog. Iako je niži PMI izazvao razočarenje, PM indeks je u granicama koje predstavljaju rast privrede. Kineske vlasti još uvijek odugovlače sa mjerama za oporavak privrede koje su izglasane u julu. Mjere obuhvataju smanjivanje poreza za male kompanije i izgradnju željeznica. Krajem mjeseca Narodna Banka Kine je ubrizgala na međubankarsko tržište novca dodatnih 150.1 mil CNY.

Nakon objave ohrabujućih podataka iz Kine australijski dolar je krenuo ka putu oporavka. U septembru AUD je počeo polako da se oporavlja nakon veoma niske vrijednosti koju je dostigao u avgustu. Pored ohrabrujućih podataka iz Kine, bolji podaci iz Australije su doprinijeli za jačanje AUDa. Jedan od najbitnijih australijskih indeksa koji označava kakvo je trenuno realno stanje u privredi, The Westpac vodeći indeks, je izašao bolji nego predhodnog mjeseca. Inflacija na godišnjem nivou u Australiji je ostala nepromjenjena i iznosi 2,10%.

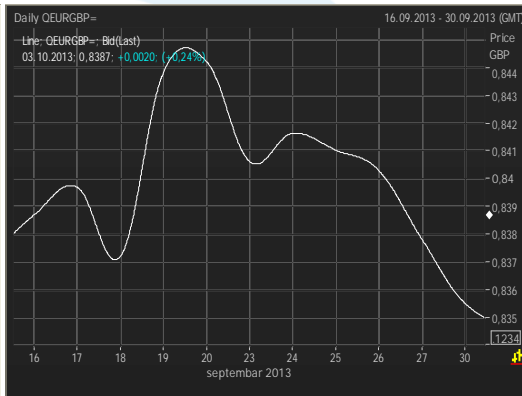

2. KRETANJE VALUTNIH PAROVA U PERIODU OD 15.09-30.09.2013

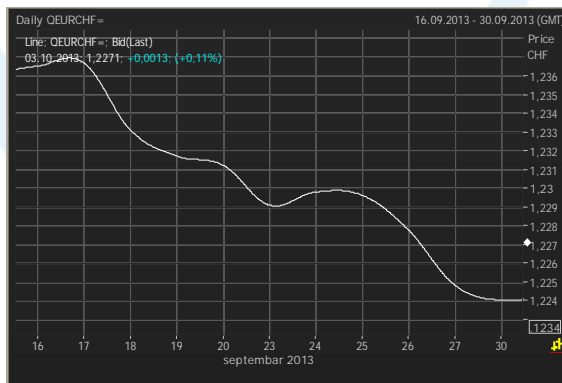
EUR/USD

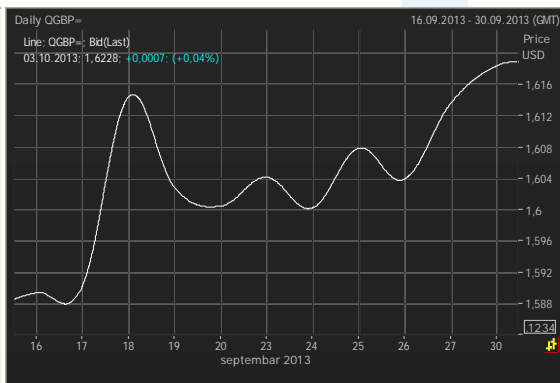
EUR/GBP

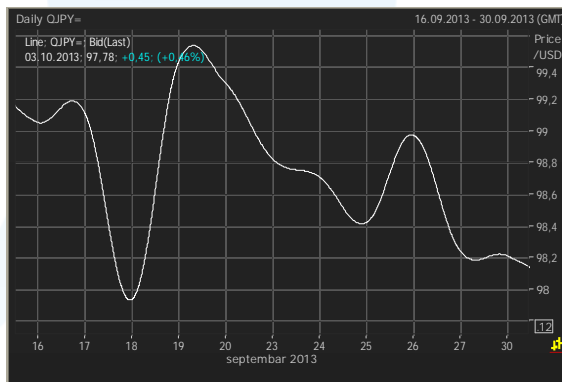
EUR/CHF

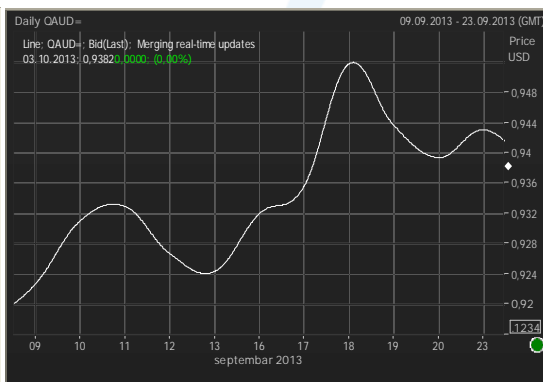
GBP/USD

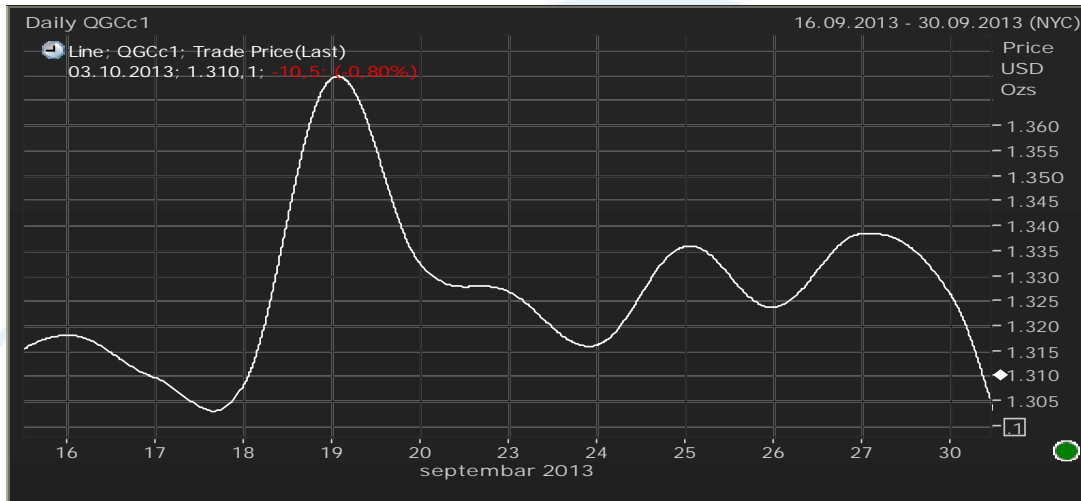
USD/JPY

AUD/USD

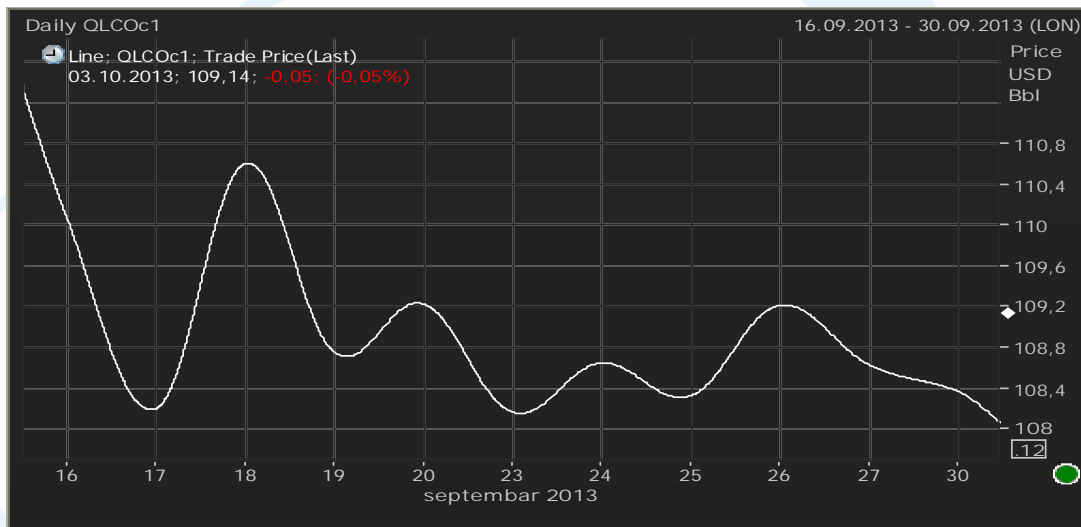
2.1. Kretanje cijene zlata

Na početku izvještajnog perioda cijena zlata je bila u blagom opadanju, da bi dan nakon objave Federalnih Rezervi da neće smanjivati otkup mjesečnih obveznica u iznosu od 85mlrd dolara. Nakon ove objave, cijena zlata je porasla za rekordnih 60 dolara u jednom danu, što se nije desilo od 2009.godine. Negativne vijesti iz Amerike koje su okarakterisale period iza nas, sa konstantnim usponima i padovima, uticale su i na cijenu zlata, od kojeg su investitori pomalo odustali kao aktive sa predznakom sigurnog utočišta. Na smanjenu tražnju za zlatom uticali su i pozitivni podaci sa tržišta Kine, prema kojima je PMI indeks objavljen na najvišem nivou od aprila ove godine.

U međuvremenu kriza američke vlade, tačnije njeno blokiranje i prestanak rada, potom nemogućnost donošenja dogovora oko povećanja visine domaćeg zaduživanja, uticali su na značajnu deprecijaciju dolara, što je izazvalo i posljednično nižu cijenu zlata, nije potpomoglo povećanju tražnje za ovim plemenitim metalom.

2.1. Kretanje cijene nafte

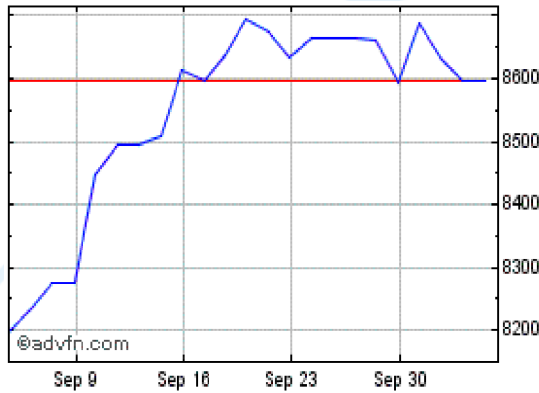

Cijena sirove nafte nakon određenog rasta počela je da pada, baš u momentu kada su se vodeće svjetske sile sastale kako bi donijele preliminarni prijedlog rezolucije o uništavanju sirijskog hemijskog oružja, čime su se šanse za američki vazdužni napad značajno smanjile.

Veliki skok cijene nafte desio se uoči objave odluke Federalnih Rezervi da neće smanjivati nivo kvantitavnih olakšica. Ipak, nafta je ostala pod pritiskom usljed prilično loših pokazatelja o rastu američke privrede, prvenstveno pada povjerenje potrošača i potrošnje istih. Pada cijene nafte se nastavio, nakon što je Libija najavila da će povećati proizvodnju ovog energenta nakon prestanka štrajka radnika na naftnim poljima.

2.3. Kretanje pojedinih berzanskih indeksa u prethodnom mjesecu

DAX

S&P500

Nikkei 225

DJIA

NOVA BANKA AD BANJA LUKA
3. NAJAVA VAŽNIJIH EKONOMSKIH DEŠAVANJA ZA PERIOD OD 01.10-11.10.2013

Datum	Vrijeme	Valuta	Ekonomski kalendar od 20.08. do 30.08.2013	Öčekivanja	Prethodno	
01.10.2013	01:30	JPY	Unemployment Rate (Aug)	3.8%	3.8%	
	03:00	CNY	NBS Manufacturing PMI (Sep)	51.5	51.0	
	03:30	AUD	Retail Sales s.a. (MoM) (Aug)			
	06:30	AUD	RBA Interest Rate Decision (Oct 1)	2.50%	2.50%	
	06:30	AUD	RBA Rate Statement	0.3%	0.1%	
	09:55	EUR	German Unemployment Rate s.a. (Sep)	6.8%	6.8%	
	09:58	EUR	Markit Manufacturing PMI (Sep)	51.1	51.4	
	11:00	EUR	Unemployment Rate (Aug)	12.1%	12.0%	
02.10.2013	16:00	USD	ISM Manufacturing PMI (Sep)	55.0	55.7	
	03:30	AUD	Trade Balance (Aug)	-0.45B	-1370M	
	10:30	GBP	PMI Construction (Sep)	59.2	59.1	
	13:45	EUR	ECB Interest Rate Decision	0.50%	0.50%	
	14:15	USD	ADP Employment Change (Sep)	180K	159K	
	14:30	EUR	ECB Draghi press conference			
	03.10.2013	03:00	CNY	Non-manufacturing PMI (Sep)		53.9
		09:58	EUR	Markit Services PMI (Sep)	52.1	50.7
11:00		EUR	Retail Sales (YoY) (Aug)	-1.5%	-1.3%	
16:00		USD	ISM Non-Manufacturing PMI (Sep)	57.4	58.6	
04.10.2013	03:45	CNY	HSBC China Services PMI (Sep)		52.8	
	05:00	JPY	BoJ Interest Rate Decision	0.10%	0.10%	
		JPY	BoJ Monetary Policy Statement			
		USD	Nonfarm Payrolls (Sep)	179K	169K	
		USD	Unemployment Rate (Sep)	7.3%	7.3%	
		CAD	Ivey Purchasing Managers Index (Sep)		51.9	
07.10.2013		JPY	Leading Economic Index (Sep)		107.9	
	10:30	EUR	Sentix Investor Confidence (Sep)		6.5	
	11:00	EUR	Gross Domestic Product s.a. (QoQ) (Q2)		0.3%	
08.10.2013	01:50	JPY	Trade Balance - BOP Basis (Aug)		-943.3B	
	03:30	CNY	Consumer Price Index (MoM) (Sep)		0.5%	

NOVA BANKA AD BANJA LUKA, Kralja Alfonsa XIII 37A, 78000 Banja Luka, Tel. 051/333-300, Fax: 051/217-256

Žiro račun: 555-000-00000000-18, Reg. uložak broj: 3-38-00 Osnovni sud Banja Luka, MB 1753312,

Akcionarski kapital: 70.863.294,00 KM, JIB: 4400374890002, e-mail: office@novabanka.com

www.novabanka.com

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

	04:00	CNY	Gross Domestic Product (YoY) (Q3)	7.5%
	07:30	CNY	Retail Sales (YoY) (Sep)	13.4%
	12:00	EUR	Germany Factory Orders n.s.a. (YoY) (Aug)	2.0%
	14:30	USD	Trade Balance (Aug)	-39.15B
09.10.2013	01:50	JPY	BoJ Monetary Policy Meeting Minutes	
	02:30	AUD	National Australia Bank's Business Confidence (Sep)	6
	04:00	CNY	Trade Balance (Sep)	28.6B
	11:00	EUR	ECB Monthly Report	
	16:00	GBP	NIESR GDP Estimate (3M) (Sep)	0,9%
	20:00	USD	FOMC Minutes	
10.10.2013	02:30	AUD	Unemployment Rate s.a. (Sep)	5.8%
	07:00	JPY	Consumer Confidence Index (Sep)	43
	13:00	GBP	Interest Rate Decision	0.5%
11.10.2013	08:00	EUR	Germany Consumer Price Index (YoY) (Sep)	1.5%
	14:30	USD	Retail Sales (MoM) (Sep)	0.2%

4. PREGLED VAŽEĆIH KAMATNIH STOPA VODEĆIH SVJETSKIH ZEMALJA

Pregled referentnih stopa	Referentna kamatna stopa	Posljednja promjena	Datum promjene	Naredni sastanak
Evropska centralna banka	0,50%	-0,25%	02.05.2013	07.11.2013
Federalne rezerve SAD	0-0,25%	-0,75%	16.12.2008	30.10.2013
Banka Engleske	0,50%	-0,50%	05.03.2009	10.10.2013
Banka Kanade	1,00%	0,25%	08.10.2010	23.10.2013
Švajcarska nacionalna banka	0,00%	-0,25%	03.08.2011	12.12.2013
Banka Japana	0,10%	-0,20%	19.12.2008	03.10.2013
Banka za novčane rezerve Australije	2,50%	-0,25%	06.08.2013	15.10.2013

